

KUŞKU BESLEMEN (DUYMAK)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

kuşku beslemek (duymak) *Deyim* kuşkulanmak.

ATASÖZLERİ VE DEYİMLER SÖZLÜĞÜ

(ر ي ب) 36

İLGİLİ DEYİMLER:

kuşkuya düşmek *Deyim* kuşkulanmak. 36 (ر ي ب)

kuşku yok *Deyim* başka türlü olamaz. 36 (ر ي ب)

Bazı meallerde kullanılmış olan “kuşku vermek” sözü TDK’de yok.

“Kuşku beslemek (duymak)” ile ilgili bazı deyimler aşağıya çıkarılmıştır:

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾

Eğer kulumuza indirdiğimizden **kuşku duyuyorsanız** siz de onun bir suresinin benzerini **meydana getirin** ve eğer (sözüne) **sadık kalanlardansanız** Allah'tan başka şahitlerinizi de **davet edin**. (çağırın.).

2/BAKARA-23

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجْلِ مُسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُبْ بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْب كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ
وَأَلْيَمَلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَوِيًّا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُمَلَّ هُوَ فَلْيَمَلْ
وَلْيُهِ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ
إِحْدَاهُمَا الْآخَرَ وَلَا يَأْب الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلٍ ذَلِكُمْ أَفْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ
أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهَدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا بُضَارًا كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ
تَفَعَّلُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَبِعَلِّمُكُمُ اللَّهُ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Ey iman edenler! Belirli bir vakte kadar aranızda borçlandığınızda onu yazın. Aranızda bir katip doğrulukla yazsın. Katip Allah'ın kendisine öğrettiği gibi yazmaktan çekinmesin ve yazsın. Üzerinde hak olan kişi de yazdırsın ve Rabb'i olan Allah'tan korksun da üzerindeki haktan bir şeyi eksiltmesin. Eğer üzerinde hak olan kişi **aklı kesmeyen** veya zayıf biri olursa yahut kendisinin yazdırmaya **gücü yetmezse** velisi doğrulukla yazdırsın. Erkeklerinizden iki şahidi de **sahit tutun**. Eğer iki erkek yok ise şahitliklerinden **razı olacağınız** bir erkekle iki kadın (da olur) ki kadınlardan biri unutacak olursa diğeri ona hatırlatsın. Şahitler de çağrıldıklarında kaçınmasınlar. Küçük yahut büyük, onu (borcu) vadesiyle yazmaktan çekinmeyin. Bu, Allah katında adaletle en uygun, şahitlik bakımından en sağlam ve **kuşku duymamanıza** de en elverişli olandır. Aranızda peşin yapılan alışverişler başka. Bunları yazmamanızda sizin için bir sakınca yoktur. Alışveriş yaptığınızda da **sahit tutun**. Katibe de şahide de bir **zarar verilmesin**. Eğer bir şey yaparsanız bu sizin açımızdan **yoldan çıkmak** olur. Allah'tan sakının. Allah size öğretiyor. Allah her şeyi bilendir. 2/BAKARA-282

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنَانِ ذُوَا عَدْلٍ مِنْكُمْ أَوْ آخَرَانِ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسَبُوهُمَا مِنْ بَعْدِ الصَّلَاةِ فَتُفَسِّمَانِ بِاللَّهِ إِنَّ رَبَّكُمْ لَاشَدِيدٌ وَلَا تَكْتُمُوهَا لِلَّهِ إِنَّمَا لَنَا إِذَا لَمِنَ الْأَثِمِينَ

Ey iman edenler, **birinize ölüm gelip çatınca** vasiyet hazırlanışında, aranızda içinizden adaletli iki kişiyi (şahit tutun.) Veya yolculukta olup **başınıza ölüm geldiğinde** sizden olmayan başka iki kişiyi (şahit tutun.) Şayet **kuşku duyarsanız** namazdan sonra alıkoyarsınız, onlar da (size) “Akriba dahi olsa onu (yeminimizi) hiç bir değere değiştirmeyeceğiz ve Allah'ın şahitliğini gizlemeyeceğiz. Aksi takdirde biz elbette günahkârlardan oluruz.” diye **yemin billah etsinler**. 5/MAİDE-106

إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ

Ancak Allah'a ve ahiret gününe inanmayan, kalplerinde **kuşku besleyip** kendileri de o kuşklarının içinde bocalayan kimseler senden izin isterler. **9/TEVBE-45**

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبُعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن تَرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنكُمْ مَّن يَتَوَفَّىٰ وَمِنكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَىٰ الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ

Ey İnsanlar! Eğer dirilme gününden **kuşku duyuyorsanız** şunu unutmayın ki sizi topraktan biz yarattık. Sonra sizi atılmış meniden, sonra ana rahmine asılmış kan pıhtısından ve belli belirsiz et parçasından meydana getirdik ki size bunları açıklıyoruz. Ve bunların arkasından tespit edilmiş, bizim dilediğimiz bir zamana kadar rahimlere sizi biz yerleştiririz. Sonra sizi çocuk olarak çıkarırız sonra siz (fiziki olarak) güçlü bir yapıya ulaşırsınız ve o güçlü çağlarınızda sizden canlarını aldıklarımız olduğu gibi, aynı zamanda sizden bir kısmınız, ömrünün en düşkün çağına, bir şeyi bilirken, bilmez duruma (yaşlılığa) döndürülen olur. Sen yeryüzünü kupkuru görürsün ve biz gökten su indirdiğimizde yeryüzü canlanır, toprağı kabarı ve çiffler halinde her türlü güzel bitkiler ortaya çıkar. **22/HAC-5**

أَفِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَن يَجِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولَهُ بَلْ أُولَٰئِكَ هُم الظَّالِمُونَ

Kalplerinde hastalık mı var? Yoksa **kuşku mu duydular**? Yoksa Allah'ın ve elçisinin kendilerine haksızlık edeceğinden mi korkuyorlar? Hayır, onlar zalimlerin kendileridir **24/NUR-50**

وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُوا مِّن قَبْلِهِ مِن كِتَابٍ وَلَا تَخْطُهُ بِيَمِينِكَ إِذَا لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ

Sen daha önce ne bir kitap okuyor ne de onu elinle yazıyordun. Öyle olsaydı batıla uyanlar **kuşku duyarlardı**. **29/ANKEBUT-48**

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُم الصَّادِقُونَ

Mehmet Cakır Meali

Mümin dediğin, Allah ve resulüne hiç **kuşku duymadan** inanıp mallarıyla canlarıyla Allah için mücadele eden, doğrulardır. **49/HUCURAT-15**

يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ أَنفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّىٰ جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ

Münafıklar onlara “Biz sizinle beraber değil miydik?” diye seslenirler. (Müminler de) derler ki “Evet ama siz kendi **başınızı derde soktunuz**, **fırsat beklediniz**, **kuşku duydunuz** ve kuruntular sizi aldattı. O çok aldatan (şeytan) sizi, Allah hakkında bile aldattı. Nihayet Allah'ın emri (ölüm) **gelip çattı!**”

57/HADİD-14

وَالَّذِي يَتَّبِعُ مِن الْمَجِيبِ مِن نِّسَائِكُمْ إِنِ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَالَّذِي لَمْ يَحْضُرْ وَأُولَٰئِ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِن أَمْرِهِ يُسْرًا

Kadınlarımız içinden **havızdan nifastan kesilmiş** olanlarla, **âdet görmeyenler** hususunda **şüpheye düşerseniz**, onların bekleme süresi üç aydır. Gebe olanların bekleme süresi ise, yüklerini bırakmaları (doğum yapmaları)dır. Kim Allah'tan korkarsa, Allah ona içinde bir **kolaylık gösterir**. **65/TALAK-4**

وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيَقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَزَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ خُتُوبَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْبَشَرِ

O ateşi yönetme işinde meleklerden başkasına görev vermedik. Sayılarını da sırf kafirler için bir imtihan sebebi yaptık. Böylece kendilerine kitap verilenler kesin kanaate varır; mü'minlerin güvenleri artar, kendilerine kitap verilenler ile mü'minler **kuşku duymazlar**. Kalplerinde hastalık olanlarla kafirler de “Allah bu örnekle ne demek istiyor?” derler. Böylece Allah, dilediğini (dileyeni) **dalalete düşürür**; dilediğini (dileyeni) de **hidayete erdirir**. Allah'ın ordularını kendi dışında kimse bilmez. O (Kur'an), tüm insanlık için doğru bilgiden başkası değildir. **74/MÜDDESSİR-31**